अन्तःशुल्क ऐन, २०५८

प्रस्तावना : मुलुकको आर्थिक विकासको लागि आवश्यक राजश्व संकलन गर्ने प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाई राजश्व परिचालन बढाउन नेपाल अधिराज्यमा उत्पादन भएका वा पैठारी हुने वस्तु वा प्रदान गरिने सेवामा अन्तःशुल्क लगाउने र असुल उपर गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था भएका कानूनलाई समयानुकूल बनाई संशोधन र एकीकरण गर्न वान्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज ज्ञानेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवको शासनकालको पहिलो वर्षमा संसदले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यस ऐनको नाम "अन्तःशुल्क ऐन, २०५८" रहेकोछ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) "अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवा" भन्नाले यस ऐन वा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवा सम्झनु पर्छ ।

(ख) "वस्तु" भन्नाले चल वा अचल दुबै किसिमको सम्पत्ति सम्झनु पर्छ ।

(ग) "सेवा" भन्नाले वस्तु बाहेकको जुनसुकै कुरा सम्झनु पर्छ ।

(घ) "प्रतिष्ठान" भन्नाले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु उत्पादन, पैठारी, संचय वा बिक्री बितरण गर्ने वा अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले प्रचलित कानून बमोजिम स्थापना भएका फर्म, कम्पनी वा संस्था सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "इजाजतपत्र" भन्नाले दफा ९ बमोजिम दिइएको इजाजतपत्र सम्झनु पर्छ ।

(च) "अन्तःशुल्क अधिकृत" भन्नाले यस ऐनको प्रयोजनको निमित्त श्री ५ को सरकारले तोकेको अधिकृत सम्झनु पर्छ ।

(छ) "उत्पादन" भन्नाले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु निर्माण गर्ने, बनाउने वा तयार गर्ने कार्य सम्झनु पर्छ ।

(ज) "उत्पादक" भन्नाले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु उत्पादन गर्न इजाजतपत्र प्राप्त गरेको व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्था सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा प्रदान गर्ने व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्था समेतलाई जनाउनेछ ।

(झ) "व्यक्ति" भन्नाले कुनै व्यक्ति, प्रतिष्ठान, संघ, साझेदारी संस्था, सहकारी, संयुक्त व्यवसाय, गुठी वा कोषको संचालक, प्रोप्राइटर र मुख्य भै काम गर्ने प्रतिनिधि वा एजेण्ट सम्झनु पर्छ र सो शब्दले नाफाको उद्देश्य लिई वा नलिई अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको उत्पादन वा पैठारी गरी थोक वा खुद्रा वा जुनसुकै रुपमा बिक्री बितरण गर्ने निकाय वा त्यस्तो निकायको शाखा, उपशाखा वा त्यस्तै अन्य कारोबार गर्ने स्थान समेतलाई जनाउँनेछ ।

(ञ) "कारखाना मूल्य" भन्नाले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तुमा अन्तःशुल्क वा अन्य कुनै कर नजोडी त्यस्तो वस्तु उत्पादन र बिक्री बितरण गर्न लाग्ने खर्च र प्रतिष्ठानको नाफा मात्र जोडी निर्धारण भएको मूल्य सम्झनु पर्छ ।

(ट) "मूल्य" भन्नाले,-

(१) उत्पादन गर्ने वस्तुको हकमा कारखाना मूल्य,

(२) सेवाको हकमा विजक बमोजिमको मूल्य,

(३) पैठारी हुने वस्तुको हकमा दफा ७ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम निर्धारण भएको मूल्य ।

(ठ) "पैठारी" भन्नाले अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु प्रचलित कानून बमोजिम विदेशबाट नेपाल अधिराज्यभित्र ल्याउने कार्य सम्झनु पर्छ ।

(ड) "बिजक" भन्नाले यस ऐन बमोजिम मूल्य उल्लेख गरी दिइने बिल, रसीद पूर्जी वा भरपाई सम्झनु पर्छ ।

(ढ) "विभाग" भन्नाले यस ऐनको प्रयोजनको निमित्त श्री ५ को सरकारले तोकेको विभाग सम्झनु पर्छ ।

(ण) "महानिर्देशक" भन्नाले विभागको महानिर्देशक सम्झनु पर्दछ ।

(त) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

३. **अन्तःशुल्क लगाउने र असूल उपर गर्ने** : (१) अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिमका वस्तुहरुको उत्पादन र पैठारीमा सोही अनुसूची बमोजिम अन्तःशुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

* तर मदिरा उत्पादनमा प्रयोग भएको खुदो (मोलासेस) वा स्प्रिटमा लागेको अन्तःशुल्क तैयारी मदिरा निकासी गर्दा तिर्नुपर्ने अन्तःशुल्कमा कट्टा गर्न पाइनेछ ।

* (२) उपदफा (१) बमोजिमको अन्तःशुल्क म्यादभित्र नतिरेमा तिर्न बाँकी रकममा प्रति दिन शून्य दशमलव शून्य पाँच प्रतिशतका दरले विलम्ब दस्तुर लाग्नेछ ।

* ३क. नेपाल अधिराज्य बाहिर निकासी गरेमा अन्तःशुल्क नलाग्नेः (१) प्रतिष्ठानले नेपाल अधिराज्य बाहिर निकासी गरेको वा स्वीकृति प्राप्त कर मुक्त पसल (वण्डेडवेयर हाउस वा ड्युटी फ्री सप) मा बिक्री गरेको वस्तुमा अन्तःशुल्क लाग्ने छैन ।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु निकासी गर्दा लाग्ने अन्तःशुल्क रकम वापत बैंक प्रत्याभूति वा नगद धरौटी राख्नु पर्नेछ । यस्तो बैंक प्रत्याभूति वा द धरौटीको फुकुवा प्रक्रिया विभागले तोके बमोजिम हुनेछ ।

---

* आर्थिक अध्यादेश, २०६० द्वारा थप ।

४. अन्तःशुल्क असूली गर्नेः (१) यस ऐन बमोजिम लाग्ने अन्तःशुल्क असूल उपर गर्दा देहाय बमोजिम अवस्थामा असूल उपर गरिनेछ :-

(क) वस्तुको हकमा प्रतिष्ठानको उत्पादन बिक्रीको लागि निकासी गर्दाका बखत,

(ख) सेवाको हकमा उपभोक्तालाई बिजक जारी गर्दाको बखत,

(ग) पैठारी गरिने वस्तुको हकमा त्यस्तो वस्तु नेपाल अधिराज्यभित्र भन्सार प्रयोजनकोलागि पैठारी हुँदाको बखत ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै वस्तुको हकमा उत्पादनको अवस्थामा नै अन्तःशुल्क लगाउनुपर्ने भए त्यसको प्रक्रिया विभागले तोक्नेछ ।

ϕ (३) स्वीकृति लिई निकासी गरेको मदिरा र चुलाईमा जाने पदार्थको अल्कोहलको मात्रा र गुणस्तरको परीक्षण कार्यालयले जुनसुकै बखत गर्न सक्नेछ । अल्कोहलको मात्रा एक प्रतिशतभन्दा बढी भएमा वा गुणस्तरमा उल्लेखनीय रुपबाट फरक परेमा राजश्व चुहावट भएको जति बिगो रकममा पच्चीस प्रतिशत थप गरी असुल गरिनेछ ।

५. अन्तःशुल्क अधिकृत नियुक्त गर्न वा तोक्न सक्ने : यस ऐनको प्रयोजनको निमित्त श्री ५ को सरकारले आवश्यक संख्यामा अन्तःशुल्क अधिकृत नियुक्त गर्न सक्नेछ र श्री ५ को सरकारले आवश्यक देखेमा श्री ५ को सरकारको अन्य कुनै अधिकृतलाई पनि अन्तःशुल्क अधिकृतको कार्य गर्ने गरी तोक्न सक्नेछ ।

६. अन्तःशुल्क अधिकृतको अधिकारक्षेत्रः अन्तःशुल्क अधिकृतको अधिकार क्षेत्र श्री ५ को सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

७. अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा सेवाको मूल्य निर्धारण : (१) मूल्यको आधारमा कुनै वस्तुमा अन्तःशुल्क लाग्ने भएमा उत्पादनतर्फ र पैठारीतर्फ, देहाय बमोजिमको मूल्यलाई आधार मानी अन्तःशुल्क लगाइनेछ :-

(क) उत्पादनतर्फ :

(१) उत्पादकले थोक विक्रेतालाई अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु बिक्री गरेको समय र स्थानमा लिने मूल्य, वा

(२) विभागले उत्पादन लगतको आधारमा तोकिदिएको मूल्य ।

(ख) पैठारी तर्फ :

पैठारी हुने वस्तुको सम्बन्धमा त्यस्तो वस्तुमा भन्सार महसूल लिने प्रयोजनको निमित्त निर्धारण गरिएको मूल्यमा भन्सार महसुल समेत थप गरी कायम हुन आएको मूल्य । #

ϕ आर्थिक अध्यादेश, २०६० द्वारा थप ।

आर्थिक अध्यादेश, २०६० द्वारा संशोधन ।

तर पैठारी हुने वस्तु नेपाल अधिराज्यभित्र पनि उत्पादन हुने रहेछ र विभागले खण्ड (क) को प्रयोजनका लागि सो वस्तुको मूल्य निर्धारण गरेको रहेछ भने सो मूल्य वा यस खण्ड बमोजिमको मूल्य मध्ये जुन बढी हुन्छ सोही मूल्यलाई आधार मानी अन्तःशुल्क असूल गरिनेछ ।

(२) सेवामा बिजक बमोजिम मूल्य निर्धारण गरी अन्तःशुल्क असूल उपर गरिनेछ ।

(३) विभागले अन्तःशुल्क असूल उपर गर्ने प्रयोजनको निमित्त आवश्यकतानुसार पुनः मूल्य निर्धारण वा अतिरिक्त मूल्य निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

#(४) एनहाइड्रस इथानोल, रेक्टिफाईड स्पिरिट वा इ.एन.ए. उत्पादन गर्ने उद्योगले प्रयोग गर्ने मोलासिस वा खुदोबाट प्राप्त हुनु पर्ने इथानोल, स्पिरिट वा इ.एन.ए.को उत्पादन प्रतिलब्धि दरको निर्धारण तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

#(५) उपदफा (४) बमोजिम तोकिएको प्रतिलब्धि दर भन्दा घटी उत्पादन भएको देखिएमा त्यस्तो फरक परिमाणको इथानोल, **स्पिरिट वा इ.एन.ए. बाट उच्चतम कोटीको मदिरा उत्पादन भएको मानिनेछ** ।

८. इजाजतपत्र लिनुपर्ने : (१) यस ऐन बमोजिम इजाजतपत्र नलिई कसैले पनि अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु उत्पादन, पैठारी, बिक्री वा संचय गर्न वा अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा कसैलाई प्रदान गर्न हुदैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको इजाजतपत्र लिन चाहने व्यक्ति, फर्म कम्पनी वा संस्थाले तोकिए बमोजिमको ढाँचामा तोकिएको दस्तुर संलग्न गरी अन्तःशुल्क अधिकृत समक्ष इजाजतपत्रको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।

९. इजाजतपत्र सम्बन्धी व्यवस्था : (१) दफा ८ बमोजिम अन्तःशुल्क अधिकृत समक्ष इजाजतपत्रको लागि निवेदन परेमा त्यस्तो निवेदन उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी उपयुक्त देखिएमा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा विभागले वा विभागले तोकेको अन्तःशुल्क अधिकृतले इजाजतपत्र दिनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दिइएको इजाजतपत्रको अवधि र त्यसलाई नवीकरण गर्ने तरिका र नवीकरण दस्तुर तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१०. इजाजतपत्र रद्द गर्न सक्ने : दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम दिइएको इजाजतपत्र विभागले देहायको अवस्थामा रद्द गर्न सक्नेछ :-

(क) इजाजतपत्रमा तोकिएको शर्त तथा बन्देज उल्लंघन भएको पाइएमा,

(ख) सार्वजनिक हित विपरित हुने देखिएमा ।

आर्थिक अध्यादेश, २०६० बाट थप ।

११. तलासी लिने यथेष्ट आधार देखिएमा तलासी लिने : अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु अन्तःशुल्क छली प्रतिष्ठानबाट निकासी गरी वा विदेशबाट पैठारी गरी लिई जान लागेको छ भन्ने मनासिब माफिकको शंका लागेमा अन्तःशुल्क अधिकृत वा निजले खटाएको कर्मचारीले जुनसुकै व्यक्ति वा सवारी साधनलाई रोक्का गर्न र अन्तःशुल्क तिरेको प्रमाण माग गर्न सक्नेछ । अन्तःशुल्क महसूल तिरेको प्रमाण पेश गर्न नसकेमा अन्तःशुल्क छलेको मानिनेछ ।

१२. खानतलासी, कब्जा वा गिरफ्तार गर्न सकिने : (१) कुनै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाले इजाजतपत्र नलिई अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा उत्पादन, पैठारी, बिक्री वा संचय गरी वा अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा प्रदान गरी व्यवसाय संचालन गरेमा वा दफा ११ बमोजिम अन्तःशुल्क छलेको भन्ने कुराको जानकारी अन्तःशुल्क अधिकृत वा निजले खटाएका कर्मचारीले पाएमा त्यस्ता अधिकृत वा कर्मचारीले त्यस्तो कार्य भै रहेको प्रतिष्ठान, घरजग्गा, सवारीसाधन वा स्थानको खानतलासी लिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम खानतलासी लिंदा यस ऐन विपरित अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तुको उत्पादन, बिक्री, पैठारी, संचय वा ओसार पसार गर्ने कार्य वा अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा प्रदान गरी व्यवसाय संचालन गर्ने काम गरेको पाइएमा त्यस्तो काममा सरिक भएको व्यक्तिलाई खानतलासी लिने अधिकृत वा कर्मचारीले पुर्जी दिई गिरफ्तार गरी त्यहा प्राप्त वस्तुको मुचुल्का खडा गरी कब्जामा लिनुपर्नेछ ।

(३) यस ऐन अर्न्तगतको कुनै कसुर कुनै प्रतिष्ठान, घर,जग्गा,सवारीसाधन वा स्थानमा भैरहेको छ र तुरुन्तै केही कारबाही नगरेमा अभियुक्त भागी जाने वा कसूरको सबुत प्रमाण गायब हुने सम्भावना देखेमा अन्तःशुल्क अधिकृत वा निजले खटाएको कर्मचारीले सो कुराको पर्चा खडा गरी आफैले वा आफ्नो मातहतका कर्मचारीद्वारा जुनसुकै बखत देहायका कामहरु गर्न गराउन सक्नेछ :-

(क) त्यस्तो प्रतिष्ठान, घरजग्गा, सवारी साधन वा स्थानमा प्रवेश गर्न,

(ख) त्यसरी प्रवेश गर्दा बाधा बिरोध भएमा त्यस स्थानमा रहेबसेका मानिसलाई त्यहाँबाट हट्न मनासिब माफिकको मौका दिई झ्याल ढोका फोरी प्रवेश गर्न,

(ग) कसूरसित सम्बन्धित अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु र सो बमोजिमको कसूर प्रमाणित गर्न सहायक हुने अन्य वस्तु र कागजात कब्जा गर्न,

(घ) इजाजतपत्र निलम्बन गर्न, र

(ङ) कसूर गरेको भनी शंका लागेको व्यक्तिलाई गिरफ्तार गर्न ।

(४) यस दफा बमोजिम कुनै प्रतिष्ठान, घर, जग्गा, सवारीसाधन वा स्थानमा प्रवेश गर्दा वा खानतलासी लिदा सम्भव भएसम्म सम्बन्धित महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका वा गाउँ विकास समितिका एक जना सदस्य वा त्यस ठाउँका एकजना स्थानीय व्यक्तिलाई साक्षी राख्नु पर्नेछ ।

(५) यस ऐन बमोजिम कसैलाई गिरफ्तार गरेकोमा वा कुनै व्यक्ति, प्रतिष्ठान, घर,जग्गा, सवारी साधन वा स्थानको खानतलासी गरेकोमा वा अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु वा अन्य वस्तु कब्जा

गरेकोमा त्यसरी खानतलासी वा गिरफ्तार गर्ने अन्तःशुल्क अधिकृतले त्यसको प्रतिवेदन विभागको महानिर्देशक समक्ष सो गिरफ्तार खानतलासी वा वस्तु कब्जा गरेको मितिले चौबीस घण्टाभित्र छिटो साधनद्वारा पठाउनु पर्नेछ । अन्तःशुल्क अधिकृत बाहेक निजको मातहतका अन्य कर्मचारीले त्यस्तो काम गरेमा निजले त्यसको प्रतिवेदन त्यस्तो काम गरेको मितिले चौबीस घण्टाभित्र अन्तःशुल्क अधिकृत वा विभाग समक्ष पठाउनु पर्नेछ ।

(६) यस ऐन बमोजिम कसूरको तहकिकातको सम्बन्धमा अन्तःशुल्क अधिकृतलाई प्रचलित कानून बमोजिम प्रहरीलाई भए सरहको अधिकार हुनेछ ।

(७) खानतलासी, गिरफ्तार वा कब्जा गर्ने काममा अन्तःशुल्क अधिकृतले सहयोगको निमित्त स्थानीय प्रशासन वा प्रहरीसंग अनुरोध गरेमा स्थानीय प्रशासन वा प्रहरीले तत्काल सहायता प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

१३. **कसूरको सूचना दिनुपर्ने** : (१) कसैले यस ऐन विपरीत कुनै काम हुन लागेको, भैरहेको वा भैसकेको कुरा थाहा पाएमा अन्तःशुल्क कार्यालयमा वा नजिकमा अन्तःशुल्क कार्यालय नभए प्रहरी कार्यालय वा अन्य कुनै सरकारी कार्यालयमा सो कुराको सूचना दिनु निजको कर्तव्य हुनेछ । सूचना दिने व्यक्तिले त्यस्तो सूचना लिखित वा मौखिक रुपमा दिन सक्नेछ । त्यसरी सूचना प्राप्त गर्ने कार्यालयले तुरुन्त त्यस्तो सूचना सम्बन्धित अन्तःशुल्क कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) सूचना दिने व्यक्तिले आफ्नो नाम गोप्य राख्न चाहेमा सांकेतिक भाषामा आफ्नो परिचय दिन सक्नेछ ।

(३) सूचना दिदा सूचना दिने व्यक्तिले आफूले थाहा पाएको स्रोत खुलाउन बाध्य हुनेछैन ।

१४. **पुरस्कार** : (१) यस ऐन विपरीत कुनै काम हुन लागेको, भैरहेको वा भैसकेको कुराको सूचना वा सुराक दिने सरकारी कर्मचारी वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई अभियुक्तबाट बरामद भएको अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तुबाट असूल भएको बिगोको देहाय बमोजिम हुने रकम मुद्दाको अन्तिम निर्णय भएपछि सम्बन्धित अन्तःशुल्क कार्यालयबाट पुरस्कार स्वरुप प्रदान गरिनेछ :-

(क) सुराक दिने व्यक्तिलाई बिगोको वीस प्रतिशत,

(ख) दशी तथा मानिस सहित पक्री पेश गर्ने व्यक्तिलाई बिगोको चालीस प्रतिशत,

(ग) वस्तु मात्र पक्री पेश गर्ने व्यक्तिलाई बिगोको तीस प्रतिशत ।

तर सूचना वा सुराक दिने व्यक्ति एकभन्दा बढी भएमा त्यस्ता व्यक्तिहरु बीच पुरस्कारको बाँडफाँड दामासाहीले गरिनेछ ।

(२) कुनै कर्मचारी वा प्रहरीले सुराक पाई बरामद गरेको वस्तु व्यक्ति सहित पक्राउ गरेमा त्यस्तो कर्मचारी वा प्रहरीलाई बिगोको पच्चीस प्रतिशत दिइनेछ ।

तर वस्तु मात्र पक्रिएमा पक्रिएको वस्तुको मूल्यको पच्चीस प्रतिशत मात्र पुरस्कार स्वरुप प्रदान गरिनेछ । त्यसरी पुरस्कार दिदा एक पटकमा प्रति व्यक्ति पन्ध्र हजार रुपैयाँ भन्दा बढी भएमा सो अंकमा नबढ्ने गरी दिइनेछ ।

१५. **सूचना वा मद्दत नदिने व्यक्तिलाई दण्ड सजाय**: यस ऐन विपरीत कार्य हुन लागेको भैरहेको वा भैसकेको कुरा थाहा पाएपछि सो कुराको सूचना दिनुपर्ने वा अन्तःशुल्क कार्यालयले मागेको बखत मद्दत दिनुपर्ने कर्तव्य भएको कुनै व्यक्तिले जानी जानी त्यस्तो सूचना वा मद्दत नदिएमा निजलाई कसूरको प्रकृति हेरी तीन महिनासम्म कैद वा दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुबै सजाय हुनेछ ।

१६. **दण्ड** : (१) कसैले देहायका कसूर गरेमा त्यस्ता व्यक्तिलाई त्यस्तो कसूरको निमित्त बिगो जफत गरी बिगो बमोजिम जरिवाना वा एक वर्षसम्म कैद वा दुबै सजाय हुनेछ ।

(क) यस ऐन बमोजिम तिर्नुपर्ने अन्तःशुल्क दबाएमा, छिपाएमा वा छलेमा,

#(ख) इजाजत पत्र नलिई अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु उत्पादन वा पैठारी गरेमा,

(ग) कुनै व्यक्तिले झुट्टा लेखा वा किर्ते कागज तयार गरी यस ऐन विपरीत कुनै कसूर गरेमा ।

(२) खण्ड (क),(ख) वा (ग) मा लेखिएको कसूर गर्न प्रयत्न वा दुरुत्साहन गरेमा आधा सजाय हुनेछ ।

(३) कसूरसंग प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा प्रयोग हुन आएको भाडा बर्तन, वस्तु वा सेवा उत्पादन गर्न प्रयोग गरीएको ज्यावल, मेशिन, उपकरण र सवारी साधन समेत जफत हुनेछ ।

तर त्यस्तो कसूर गर्ने व्यक्तिले भाडाको सवारी साधन प्रयोग गरेको र सवारी धनीको अनुमति बिना सवारी साधन त्यस्तो काममा प्रयोग गरेको भएमा त्यस्तो सवारी साधन जफत नगरी सवारी धनीलाई पच्चीस हजार रुपैया जरिवाना र सवारी चालकलाई कसूरको प्रकृति हेरी तीन महिनासम्म कैद वा पन्ध्रहजार रुपैयासम्म जरिवाना वा दुबै सजाय हुनेछ ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि भाडाको सवारीमा दर्ता गरी सवारी साधनको मालिकले नै प्रयोग गरेको पाइएमा त्यस्तो सवारी जफत हुनेछ ।

X –5_ कसैले देहायका कसुर गरेमा त्यस्ता व्यक्तिलाई कसुरको मात्रा हेरी पाँच हजार रुपैयाँ देखि पन्ध्र हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ :-

(क) इजाजतपत्र नलिई अन्तःशुल्क लाग्ने वस्तु बिक्री वा सञ्चय गरेमा,

(ख) इजाजतपत्र नलिई अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा प्रदान गरेमा,

(ग) यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको उलंघन गरेमा ।

आर्थिक अध्यादेश, २०६० द्वारा संशोधन ।

X आर्थिक अध्यादेश, २०६० द्वारा थप ।

१७. **सम्पत्ति रोक्का तथा लिलाम बिक्री गर्ने** : (१) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम अन्तःशुल्क अधिकृतले कुनै व्यक्तिको सम्पत्ति जफत गर्नुपर्ने मनासिब माफिकको कारण पर्न आएमा त्यस्तो सम्पत्ति अन्य कुनै व्यक्तिलाई हक हस्तान्तरण वा स्वामित्व परिवर्तन हुन नसक्ने गरी रोक्का राख्न सक्नेछ ।

(२) यसरी रोक्का रहेको सम्पत्ति सड्ने, बिग्रने, नष्ट हुने वा त्यसको मूल्य घट्ने देखिएमा अन्तःशुल्क अधिकृतले त्यस्तो वस्तु तुरुन्त लिलाम बिक्री गरी आएको रकमको आम्दानी बाध्नु पर्नेछ । रोक्का रहेको सम्पत्ति पछि सम्बन्धित व्यक्तिले फिर्ता पाउने ठहरिएमा लिलाम बिक्रीबाट प्राप्त भएको रकम मात्र निजलाई फिर्ता दिइनेछ । सम्बन्धित व्यक्तिले वस्तु नै फिर्ता पाउँ भनि दावी गर्न पाउने छैन ।

१८. **अदालतलाई भए सरहको अधिकार हुने** : (१) यस ऐनको प्रयोजनको लागि अन्तःशुल्क अधिकृतलाई सम्बन्धित व्यक्तिलाई झिकाउने, बयान गराउने, प्रमाण बुझ्ने र लिखतहरु पेश गर्न लगाउने, थुनामा राख्ने वा जमानीमा छोड्ने सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिम अदालतलाई भए सरहको अधिकार हुनेछ ।

(२) यस ऐन बमोजिम कारबाही गर्दा अन्तःशुल्क अधिकृतले संक्षिप्त कार्यविधि ऐन, २०२८ बमोजिमको कार्यविधि अपनाउनु पर्नेछ ।

#१९. .....

२०. **अधिकार प्रत्यायोजन नहुने** : दफा १५ र १६ बमोजिम अन्तःशुल्क अधिकृतलाई प्राप्त अधिकार प्रत्यायोजन हुन सक्ने छैन ।

२१. **जफत गर्ने कारबाही स्थगित रहने अवस्था** : यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमहरु बमोजिम अन्तःशुल्क अधिकृतबाट कुनै व्यक्तिको सम्पत्ति जफत गर्ने गरी निर्णय भै सो निर्णय उपर पुनरावेदन परेकोमा पुनरावेदन हेर्ने अधिकारीले पुनरावेदनको कारबाही किनारा नगरेसम्म सो सम्पत्ति जफत गर्ने कारबाही स्थागित राख्ने आदेश अन्तःशुल्क अधिकृतलाई दिन सक्नेछ ।

तर दफा १७ (२) को अवस्थामा यो दफाको व्यवस्था लागू हुने छैन ।

२२. **बाँकी रकम सरकारी बाँकी सरह असूल गर्ने** : यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम कुनै व्यक्तिले श्री ५ को सरकारलाई तिर्नु बुझाउनु पर्ने रकम नतिरी नबुझाई बाँकी रहेकोमा त्यस्तो रकम निजबाट अन्तःशुल्क अधिकृतले सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गर्नेछ ।

आर्थिक अध्यादेश, २०६० द्वारा खारेज ।

२३. **पुनरावलोकन सम्वन्धी व्यवस्था :** (१) अन्तःशुल्क अधिकृतले अन्तःशुल्कको असुली गर्दा यस ऐन बमोजिमका कुराहरु पालन नगरी वा अनियमित गरी वा लापरवाही गरी अन्तःशुल्कको दायित्व बढ्न गएको छ भन्ने करदाताको निवेदन अन्तःशुल्क लगाउने आदेश प्राप्त भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र परेमा महानिर्देशकले छानविन गरी उपयुक्त देखेमा त्यस्तो आदेश रद्द गरी पुनः अन्तःशुल्क असुल गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

*(१क.) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिंदा अन्तःशुल्क निर्धारण भएकोमा निर्धारित अन्तःशुल्क रकम र जरिवाना भएकोमा जरिवानाको रकम र दुबै भएकोमा दुबै रकम धरौटी राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजि परेको निवेदन उपर आवश्यक जांचवुझ गरी महानिर्देशकले नब्बे दिन भित्र निर्णय दिईसक्नु पर्नेछ ।

(३) महानिर्देशकले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझेमा सो निर्णयको सूचना पाएको मितिले पैंतीस दिनभित्र सम्बन्धित व्यक्तिले राजश्व न्यायाधिकरण समक्ष पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

२४. **कर सम्वन्धी व्यवस्था यस ऐन बमोजिम हुने** : प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सालवसाली लागू हुने आर्थिक ऐनले यस ऐनमा संशोधन गरी कर लगाउने, निर्धारण गर्ने, बढाउने, घटाउने, छूट दिने वा मिन्हा दिने सम्बन्धी व्यवस्था गरेकोमा बाहेक अन्य कुनै पनि ऐनले यस ऐन बमोजिमका करका व्यवस्थाहरुमा कुनै पनि संशोधन, परिवर्तन वा कर सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरु गर्न सक्ने छैन ।

२५. **नियम बनाउने अधिकार** : यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न श्री ५ को सरकारले आवश्यक नियमहरु बनाउन सक्नेछ ।

*२५क. **निर्देशिका बनाई जारी गर्न सक्ने** : यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको अधिनमा रही विभागले आवश्यक निर्देशिका बनाई जारी गर्न सक्नेछ ।

२६. **खारेजी र बचाउ** : (१) अन्तःशुल्क ऐन, २०१५ खारेज गरिएको छ ।

(२) अन्तःशुल्क ऐन, २०१५ अन्तर्गत भए गरेका सम्पूर्ण काम कारबाहीहरु यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिनेछन् ।

---

* आर्थिक अध्यादेश, २०६० द्वारा थप ।

अनुसूची
(दफा ३ सँग सम्बन्धित)
अन्तःशुल्क दरबन्दी

क्र.सं.	वस्तुको विवरण	इकाई	अन्तःशुल्क दर
१.	खुदो (मोलासेस)	प्रति क्वीण्टल	रु. ३०।-
२.	सख्खर (गुण), कालो सख्खर, रसकटको पैठारीमा मात्र	प्रति क्वीण्टल	रु. ६०।-
३.	फलफूलको रस वा रस मिसिएको हल्का पेयपदार्थ	प्रति लिटर	रु. २।-
४.	कत्था, चूनामिश्रण भएको निकोटिनयुक्त वा निकोटिनरहित पान मसलाहरु र यस्तै अन्य पदार्थहरु	प्रति किलो	रु. १८५।-
५.	फलफूलबाट बनाइने १७ प्रतिशतसम्म अल्कोहल भएका वाइनहरु	प्रति लिटर	रु. ७५।-
६.	सेम्पेन, सेरी, मिड, पेरी	प्रति लिटर	रु. १३६।-
७.	१७ प्रतिशतभन्दा बढी अल्कोहल भएका वाइन, कक्टेल, लिकर तथा फर्मेण्टेड मदिराहरु	प्रति लिटर	रु. १३६।-
८.	साइडर/कक्टेल ड्रिंक्स्	प्रति लिटर	रु. ७५।-
९.	बियर	प्रति लिटर	रु. ४२।-
१०.	कण्ट्री बियर (छ्याङ)	प्रति लिटर	रु. १५।-
११.	डिनेचर्ड स्प्रिट, एनहाइड्रस इथानोल	प्रति लिटर	रु. ६।-
१२.	थिनर	प्रति लिटर	रु. २५।-
१३.	आयतनमा ५७.३८ प्रतिशतदेखि ८० प्रतिशतसम्म अल्कोहल भएको मदिराको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने सबै प्रकारका मादक द्रवहरु	प्रति एल.पी. लिटर	रु. ८०।-
१४.	आयतनमा ८० प्रतिशतभन्दा बढी अल्कोहल भएका मदिराको कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग हुने रेक्टिफाइड स्प्रिट, साइलेण्ट स्प्रिट (ई.एन.ए.)	प्रति लिटर	रु. २५।-
१५.	मदिरा		
	(क) ४० यू.पी. शक्तिभन्दा कम यू.पी. शक्तिको	प्रति एल.पी.लि.	रु. ३२०।-
	(ख) ४० यू.पी. शक्ति र सोभन्दा बढी ६५ यू.पी. शक्तिभन्दा कम यू.पी. शक्ति सम्मको	प्रति एल.पी.लि.	रु. १९५।-

	(ग) ६५ यू.पी. शक्ति र सोभन्दा बढी यू.पी. शक्तिको	प्रति एल.पी.लि.	रु. ७०।-
१६.	अल्कोहलरहित सबै किसिमका हल्का पेय पदार्थहरु	प्रति लिटर	रु. २।-
१७.	चुरोट (सुर्तीबाट तयार भएको सबै प्रकारका चुरोट)		
	(१) ७० मि.मि. सम्मको लम्बाईमा:		
	(क) फिल्टर नभएको	प्रति एम	रु. १५५।-
	(ख) फिल्टर भएको	प्रति एम	रु. ३३०।-
	(२) ७० भन्दा बढी ७५ मि.मि. सम्मको लम्बाईमा (फिल्टर भएको)	प्रति एम	रु. ४२५।-
	(३) ७५ भन्दा बढी ८५ मि.मि. सम्मको लम्बाईमा (फिल्टर भएको)	प्रति एम	रु. ५६५।-
	(४) ८५ मि.मि. भन्दा बढी लम्बाईमा (फिल्टर भएको)	प्रति एम	रु. ७५०।-
१८.	सबै प्रकारका सिगार	प्रति खिल्ली	रु. २।६०
१९	बिडी	प्रति एम	रु. ४५।-
२०.	पाइप सुर्ती	प्रति कि.ग्राम	रु. ५००।-
२१.	सुर्तीबाट तयार भएको सबै प्रकारको जर्दा, खैनी र नश	प्रति कि.ग्राम	रु. १८५।-
२२.	चुना मिलाई खाने प्याकिङ्ग गरिएको कोरा सुर्ति	प्रति कि. ग्राम	रु. ११५।-
२३.	सबै प्रकारको सिमेण्ट	प्रति मे.टन	रु. १०५।-
२४.	सबै प्रकारको पोलिथिन (प्लाष्टिक) झोला तथा थैलामा	प्रति कि. ग्राम	रु. १५।-
२५.	सबै प्रकारको ईंटाहरु (आन्तरिक उत्पादन बाहेक)	प्रति हजार	रु.५२५।-

२६.	पेट्रोल तथा डिजेलबाट चल्ने पिकअप गाडी		
	(क) कार, जीप र भ्यानहरु (भन्सार शीर्षक ८७०२)	मोल प्रतिशत	३२ प्रतिशत
	(ख) माइक्रोबसहरु (११ देखि १४ सीटसम्म भएको (भन्सार शीर्षक ८७०२)	मोल प्रतिशत	३२ प्रतिशत
	(ग) डबल क्याव पिकअप (भन्सार शीर्षक ८७०४)	मोल प्रतिशत	३२ प्रतिशत
	(घ) तिनपांग्रे गाडीहरु (अटोरिक्सा) (भन्सार शीर्षक ८७०३)	मोल प्रतिशत	३२ प्रतिशत
	(ङ) सिंगल क्याब पिकअप (भन्सार शीर्षक ८७०४)	मोल प्रतिशत	१५ प्रतिशत
	(च) डेलिभरी भ्यान (भन्सार शीर्षक ८७०४)	मोल प्रतिशत	१५ प्रतिशत
	(छ) मिनीबसहरु (१५ देखि २५ सिट सम्म भएको) (भन्सार शीर्षक ८७०२)	मोल प्रतिशत	४ प्रतिशत
	(ज) मिनीबसका चेसिसहरु (१५ देखि २५ सिटसम्म भएको) (भन्सार शीर्षक ८७०६)	मोल प्रतिशत	४ प्रतिशत
	(झ) मोटरसाइकल (भन्सार शीर्षक ८७११)	मोल प्रतिशत	४ प्रतिशत

आर्थिक अध्यादेश, २०६० द्वारा संशोधन ।

द्रष्टव्य: (१) २० माइक्रोन भन्दा घटीको पोलिथिन झोला तथा थैला नेपाल अधिराज्यभित्र बिक्री बितरण गर्न पाइने छैन ।

(२) अन्तः शुल्क लाग्न सक्ने वस्तुहरुको व्याख्या तथा हार्मोनाइज्ड कोड तोक्ने काम विभागले गर्न सक्नेछ ।

श्री ५ को सरकार

अर्थ मन्त्रालयको

सूचना

सामयिक कर असुल ऐन, २०१२ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले भन्सार दरवन्दीको शिर्षक ८७०३ मा उल्लिखित सबै वस्तुहरुमा ३२ (वत्तिस) प्रतिशत अन्तःशुल्क लाग्ने निर्णय गरेकोले यो आदेश जारी गरिएको छ ।

आज्ञाले

भानु प्रसाद आचार्य
श्री ५ को सरकारको सचिव